

**OBČINA
SLOVENSKA BISTRICA**

**Iniciativa PRIMOKIZ -
celostna podpora družinam z otroki do sedmega leta starosti**

SITUACIJSKA ANALIZA

JUNIJ 2022

KAZALO

1	UVOD	3
1.1.	Pomen predšolskega obdobja	4
1.2	Model PRIMOKIZ	7
2	SPLOŠNI PODATKI O OBČINI	8
2.1	Demografski podatki	11
2.2	Pravne podlage za podporo na področju predšolske vzgoje na lokalni in državni ravni.....	13
3	TRENTNA SITUACIJA NA PODROČJU DELA Z OTROKI DO 7. LETA STAROSTI	13
3.1	Pregled programov	13
3.2	Opis programov podpore namenjene družinam z otroki do 7. leta starosti.....	14
3.2.1	Vzgojno-izobraževalni steber	14
3.2.2	Zdravstveni steber	18
3.2.3	Socialni steber	19
4	ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV	20
4.1	Analiza dodatne ankete.....	25
5	SODELOVANJE IN MREŽENJE	28
6	ZAKLJUČKI IN UGOTOVITVE	29
7	VIRI IN LITERATURA	30

Kazalo slik

Slika 1: Model PRIMOKIZ: integrirani model podpornih sistemov na področju dela z otroki do 7. leta starosti in njihovimi družinami	8
Slika 2: Lega Občine Slovenska Bistrica	10

Kazalo grafov

Graf 1: Gibanje števila prebivalstva v Občini Slov. Bistrica med leti 2017 - 2020	11
Graf 2: Starostna razdelitev mladih.....	21
Graf 3: Zadovoljstvo občanov s programi zdravstvenega varstva za otroke do 7. leta starosti.....	22
Graf 4: Zadovoljstvo občanov s programi vzgoje in izobraževanja za otroke do 7. leta starosti	22
Graf 5: Zadovoljstvo občanov s programi socialnega varstva za otroke do 7. leta starosti	23
Graf 6: Zadovoljstvo občanov z drugimi dejavnostmi za otroke do 7. leta starosti	24
Graf 7: Potreba po popoldanskem varstvu v Občini	25
Graf 8: Potreba po vnaprej najavljenem popoldanskem varstvu.....	26
Graf 9: Pripravljenost občanov za doplačilo popoldanskega varstva	26
Graf 10: Potreba po Centru za mlade družine.....	27
Graf 11: Potreba po informacijskem zavihku na spletni strani Občine	28

1 UVOD

PRIMOKIZ, program organizacije Jacobs Foundation, zagovarja povezave med različnimi sektorji in programi podpore otrokom in njihovim družinam do 7. leta starosti, ki jih nudijo različne organizacije v okviru treh stebrov: socialnega, vzgojno-izobraževalnega in zdravstvenega. Ključni cilj je zagotavljanje podpore za učenje in razvoj otrok, v družini, kot tudi izven nje.¹

Tak celostni pristop k obravnavi področja družin z otroki do 7. leta starosti omogoča upoštevanje raznolikosti potreb in močnih področji otrok in njihovih družin ter usklajenost ukrepov, ki so jim namenjeni.²

Na podlagi ankete Eko dežele leta 2017 o zadovoljstvu občanov in občank z življenjem v svoji občini, se je občina Slovenska Bistrica zavihtela na 2. mesto med večjimi občinami. Občani tako prepoznavajo visoko kakovost bivanja v občini na številnih področjih: postopen gospodarski razvoj občine, dogajanje v športu in kulturi. Ti dejavniki v občino privabljajo številne mlade družine, ki so območje prepoznale kot ugodno destinacijo za življenje. Občina poskuša temu slediti z naložbami v ustrezno infrastrukturo (komunalna, ceste, gradnja vrtcev, športna infrastruktura).³

Kljub temu je Občina Slovenska Bistrica prepoznala potrebo po izboljšanju in nadgradnji na področju podpore družinam z otroki do 7. leta starosti. Iz tega razloga je pristopila k sodelovanju v Iniciativi PRIMOKIZ, v okviru katere bo postopoma, skozi različne participativne procese poskušala raziskati potrebe v lokalnem okolju in pripraviti ukrepe za izboljšanje stanja.

Namen pričujoče situacijske analize je prikazati trenutno stanje na področju celostne podpore družinam z otroki do 7. leta starosti v Občini Slovenska Bistrica. Ugotovitve iz analize bodo

---

¹ Calderon, R.; Edelmann, D. in Simoni, H. (2016): *Iniciativa PRIMOKIZ: priručnik. Razvoj strategije za celostno podporo družinam z otroki do 7. leta starosti*. Zurich: Jacobs Foundation (dalje: Calderon, Edelmann, Simoni: Iniciativa PRIMOKIZ).

² Ionesco, M., Trikić, Z., Pinto, L., M. (2019): *V smeri integracije na področju zgodnjega otroštva – gradnja temeljev*. Ljubljana: Pedagoški inštitut (dalje: Ionesco, Trikić, Pinto: V smeri integracije), pridobljeno 21. 12. 2021, dostopno na:

https://www.korakzakovom.si/storage/app/files/toolkit_SL_%20za%20splet%20-%20poslano%2022May2019.pdf

³ Anketa Eko dežela: Občani izbrali najboljše občine. Pridobljeno 20. 12. 2021, dostopno na: <https://www.lupa-portal.si/eko-obcine/anketa-eko-dezela-obcani-izbrali-najboljse-obcine/>

osnova za oblikovanje *strategije »Družinam z mlajšimi otroki prijazna občina«*, ki bo vključevala ključne cilje in načrt ukrepov.

Namen analize je tudi spodbuditi razpravo med glavnimi akterji, ki delujejo na področju dela z otroki do 7. leta starosti in njihovih družin v občini.

Za namen izvedbe analize in priprave strategije je Občina Slovenska Bistrica oblikovala Lokalni akcijski tim (LAT), ki vključuje predstavnike zavodov na območju občine, ki delujejo na področju otrok do 7. leta starosti in njihovih družin:

- 2. Osnovna šola,
- Center za socialno delo,
- Javni zavod za šport Slovenska Bistrica,
- Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica,
- Ljudska univerza Slovenska Bistrica,
- Osnovna šola Minke namestnik-Sonje,
- Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica.
- Zdravstveni dom Slovenska Bistrica

Za namen povezovanja članov in organizacijo dela je bila iz občinske uprave imenovana lokalna koordinatorica in izbrana facilitatorica, ki bo strokovno podpirala sodelovanje med člani skupine.

Ciljne skupine vključene v pripravo situacijske analize so bile: starši otrok do 7. leta, ki živijo v občini in člani LAT-a, ki delujejo v okviru treh stebrov.

1.1. Pomen predšolskega obdobja

Dandanes je vzgoja kompleksna. V preteklih letih so se v družbi zgodile hitre spremembe, ki se še kako izražajo na področju predšolskega obdobja, obdobja, ki je izjemno pomembno za razvoj posameznika in posledično celotne družbe. Na vsakem koraku se srečujemo z različnimi vrednotami. Že nekaj časa se poudarja individualizem, pozablja pa se na vrednote, ki krepijo sodelovanje in delovanje za dobrobit celotne družbe.

Družina je izjemnega pomena za razvoj otroka in tudi na tem področju obstaja velika pestrost različnih oblik družin, ki so različno sprejete v družbi, sploh pa v lokalnem okolju. Zaradi vsega

naštete je družinam nujno nuditi varno okolje, ki jim je v oporo pri celostnem razvoju otroka. Nuditi okolje, kjer se krepi družinska celica. Kjer se lahko družina razvija in nadgrajuje skupaj.

Predšolsko obdobje je pomembno obdobje v otrokovem življenju, saj takrat intenzivno poteka razvoj na telesno - gibalnem, čustvenem, socialnem in kognitivnem področju. V tem obdobju otrok razvija in izraža svoj potencial, raziskuje okolje ter prevzema zglede in usmeritve s strani staršev in preostale okolice.⁴ Otrok se uči, razmišlja, se giba, se čustveno in socialno odziva ter komunicira predvsem preko igre. Igra je osnovna dejavnost predšolskega otroka, ki izhaja iz notranje motivacije in otrok v njej uživa. Ob tem je pomembno, da se vsi deležniki, ki delujejo s to ciljno skupino zavedajo pomena ustvarjanja varnega in spodbudnega učnega okolja, v katerem ima otrok možnost v celoti razviti svoje potenciale, spretnosti in sposobnosti.

Številne študije pritrjujejo tem navedbam, saj rezultati kažejo, da so kakovostne in povezane storitve izjemno pomembne za razvoj otroka, njegovo učenje ter uspešno šolanje. Predvsem pa je kakovost in kontinuiteta predšolskih programov pomembna, saj se v tem obdobju izoblikujejo temelji za življenjske navade in vzorce.⁵

Iz tega razloga so otrokom in družinam v zgodnjem otroštvu na voljo številne storitve za krepitev različnih vidikov razvoja: zdravje, socialna varnost, družinska podpora in izobraževanje. Za celostni razvoj otroka je pomemben preplet vseh teh komponent. Vendar pa so področja in programi, ki jih deležniki ponujajo, pogosto razdrobljeni in nepovezani, kar se kaže v prekrivanju in manjši dostopnosti in kvaliteti storitev. Predvsem pa so tukaj na slabšem otroci in družine, ki niso vključeni v sistem in so s tem prikrajšani za potrebne storitve.⁶

Potrebo po celostnih in povezanih programih za podporo družinam z otroki do 7. leta starosti ter usmeritev delovanja politik, lahko podkrepimo z naslednjimi argumenti:⁷

Argument 1: Vsak otrok ima pravico do izobraževanja oziroma vzgoje od rojstva dalje
Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah se osredotoča na dobro počutje otrok ter na njihove potrebe in pravice. Velja za vsakega otroka od rojstva dalje in izrecno določa pravico do izobraževanja.

---

⁴ Ionesco, M., Trikić, Z., Pinto, L., M. (2019): *V smeri integracije*.

⁵ Calderon, R.; Edelmann, D. in Simoni, H. (2016): *Iniciativa PRIMOKIZ: priročnik. Razvoj strategije za celostno podporo družinam z otroki do 7. leta starosti*. Zurich: Jacobs Foundation.

⁶ Ionesco, M., Trikić, Z., Pinto, L., M. (2019): *V smeri integracije*.

⁷ Calderon, R.; Edelmann, D. in Simoni, H. (2016): *Iniciativa PRIMOKIZ: priročnik. Razvoj strategije za celostno podporo družinam z otroki do 7. leta starosti*. Zurich: Jacobs Foundation.

Argument 2: Mlajši otroci se učijo preko igre

Le majhen del znanja otroci pridobijo tekom formalnega izobraževanja. Večina učenja poteka izven šole – v družini, z vrstniki, na igrišču, v popoldanskem varstvu. Zato je spodbujanje neformalnega učenja v prvih letih življenja in tudi kasneje, ključnega pomena.

Argument 3: Predhodne spretnosti tvorijo osnovo za kasnejši uspeh v šoli.

Raziskave so pokazale, da je uspeh v šoli v veliki meri odvisen od učenja in izkušenj, pridobljenih pred vstopom v šolo.

Argument 4: Visokokakovostni programi na področju vzgoje otrok do 7. leta starosti spodbujajo enake možnosti.

Predšolski programi lahko omilijo obstoječe neenakosti, ukoreninjene v revščini in diskriminaciji (socialni, verski in spolni), in sicer na način, da otrokom iz t.i. prikrajšanih okolij omogočijo pravičen začetek. Revščina in/ali diskriminacija privedeta do stresnih okoliščin in pogojev življenja ter lahko ovirata zdrav in vsestranski razvoj otroka. Otroci iz teh okolij začnejo hitro zaostajati za svojimi ne prikrajšanimi vrstniki in teh razlik se ne da več izenačiti. Zaradi tega razloga mora biti posebna pozornost posvečena prav ogroženim otrokom, ki prihajajo iz tako ali drugače prikrajšanih okolij in družin.

Argument 5: Predšolska vzgoja zmanjšuje breme za šolo.

Programi predšolske vzgoje pomagajo zmanjšati breme za šolo. Znižujejo stroške učenja otrok z razvojnimi zaostanki in posebnimi potrebami – tako s finančnega, časovnega in kadrovskega vidika. Razpoložljivi viri torej koristijo vsem otrokom, vključno s tistimi, ki potrebujejo posebno podporo, in tistimi, ki so še posebej nadarjeni.

Argument 6: Predšolska vzgoja pomaga vzpostavljati povezave.

Povezani, takoj dostopni programi za mlajše otroke in njihove starše spodbujajo socialno vključevanje. Omogočajo tudi pogovore o starševstvu in izobraževanju ter razširjajo informacije o izobraževalnem sistemu in njegovem delovanju.

Argument 7: Države, ki izvajajo programe predšolske vzgoje, dosegajo boljše rezultate PISA

Rezultati PISA kažejo, da so 15-letniki v državah, ki imajo dobro razvite sisteme predšolske vzgoje, boljši v branju, matematiki in znanosti. Te države pripisujejo poseben pomen podpori

otrokom iz najrevnejših okolij in okolij, ki so prikrajšana glede izobraževanja (glej argument 4).

Argument 8: Politična usmeritev na področju predšolske vzgoje se izplača.

Z večjimi vlaganji v zgodnjem otroštvu se lahko prihranijo poznejši stroški. Investicije v učenje in razvoj v najzgodnejšem obdobju dokazuje Nobelov nagrajenec za ekonomijo J. J. Heckman, ki je razvil model ekonomske upravičenosti investiranja v družine in servise za najmlajše otroke.

Argument 9: Predšolska vzgoja pomaga v boju proti revščini.

Prepričanje, da lahko predšolski programi pomagajo prekiniti krog revščine, ni novo; to dokazujejo številne raziskave. Z višanjem stopnje izobrazbe posameznika se zmanjšuje nevarnost, da bo ta zapadel v revščino ali ostal reven. Predšolska vzgoja v boju proti revščini prispeva na številne načine. Zagotavlja bistveno osnovo za uspešen potek izobraževanja (glej argumente 2,3,4 in 5). Poleg tega sistem predšolske vzgoje, ki je prilagojen potrebam otrok in staršev, omogoča ravnovesje med zasebnim in poklicnim življenjem, kar dokazano zmanjšuje revščino družin in otrok.

1.2 Model PRIMOKIZ

Model PRIMOKIZ zagovarja celostni pristop in povezano mrežo programov podpore otrokom do 7. leta starosti na področju treh glavnih stebrov: izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo.

Delovanje na področju predšolske vzgoje mora ustvarjati enake pogoje za vse otroke in istočasno zagotavljati dodatno specifično podporo za posamezne otroke, pri čemer upošteva tri ravni preventive:

- **Univerzalna preventiva:** programi za vse otroke (npr. otroška igrišča, dnevni center za družine);
- **Selektivna preventiva:** programi podpore za posamezne skupine otrok in družine (npr. logoped);
- **Preventivno posredovanje na podlagi potreb** (psihološka terapija, delovna terapija).⁸

---

⁸ Calderon, R.; Edelmann, D. in Simoni, H. (2016): *Iniciativa PRIMOKIZ: priročnik. Razvoj strategije za celostno podporo družinam z otroki do 7. leta starosti*. Zurich: Jacobs Foundation.

Slika 1: Model PRIMOKIZ: integrirani model podpornih sistemov na področju dela z otroki do 7. leta starosti in njihovimi družinami⁹

V situacijski analizi bomo raziskali ponudbo storitev v Občini Slovenska Bistrica, ki so namenjenih družinam z otroki do sedmega leta starosti v okviru vseh treh stebrov (izobraževanje, zdravstveno varstvo, socialno varstvo) in vseh treh ravni preventive (univerzalni programi, selektivni programi, programi na podlagi specifičnih potreb).

2 SPLOŠNI PODATKI O OBČINI

Mesto Slovenska Bistrica ima svoje zamatke že v rimskih časih, o čemer priča Ančnikovo gradišče, kjer so bili izkopani ostanki poznoantične in zgodnjerednjeveške utrdbe, datirane v 4. stoletje. Slovenska Bistrica, v srednjem veku imenovana samo Bistrica (*Feistriz*), velja za eno najstarejših mest v Sloveniji, saj je mestne pravice dobila že leta 1313. Prve omembe današnjega imena segajo v 16. stoletje, kjer se v zapisih začne pojavljati pod imenom Slovenska Bistrica (*Windischfeistriz*), za ločevanje od Nemške Bistrice (*Deutchfeistriz*), ki se je razvijala

⁹ Calderon, R.; Edelmann, D. in Simoni, H. (2016): *Iniciativa PRIMOKIZ: priročnik. Razvoj strategije za celostno podporo družinam z otroki do 7. leta starosti*. Zurich: Jacobs Foundation.

v bližini Gradca. Središče mesta so predstavljali Gradišče, cerkev in grad, ki je bil sedež deželno knežjega urada.¹⁰

Občina Slovenska Bistrica leži na nadmorski višini 274, na stičišču Pohorja, Haloz ter Dravsko-Ptujskega polja. Meji na občine Lovrenc na Pohorju, Ruše, Hoče-Slivnica, Rače-Fram, Kidričevo, Majšperk, Makole, Poljčane, Slovenske Konjice, Poljčane in Zreče. S površino 260,1 km² in 25.949 prebivalci je največja občina v Podravju in sodi med največje občine v Sloveniji. Po površini se med slovenskimi občinami uvršča na 16. mesto. Obsega 80 naselij in 15 krajevnih skupnosti.¹¹

Gospodarstvo je s svojimi dejavnostmi bistveni dejavnik razvoja in napredka v občini. Gonilno silo gospodarstva občine predstavlja lesno predelovalna industrija, proizvodnja kovinskih izdelkov (predvsem aluminij) ter živilsko-predelovalna industrija. Izrednega pomena je tudi kmetijstvo, saj skoraj polovico ozemlja občine zavzemajo kmetijske površine.

Kulturno, upravno in industrijsko središče občine predstavlja mesto Slovenska Bistrica, ki je nastalo na stičišču pomembnih prometnih poti med Mariborom, Celjem in Ptujem, dodaten razvoj pa je mesto doživelo s pojavom ceste med Dunajem in Trstom.

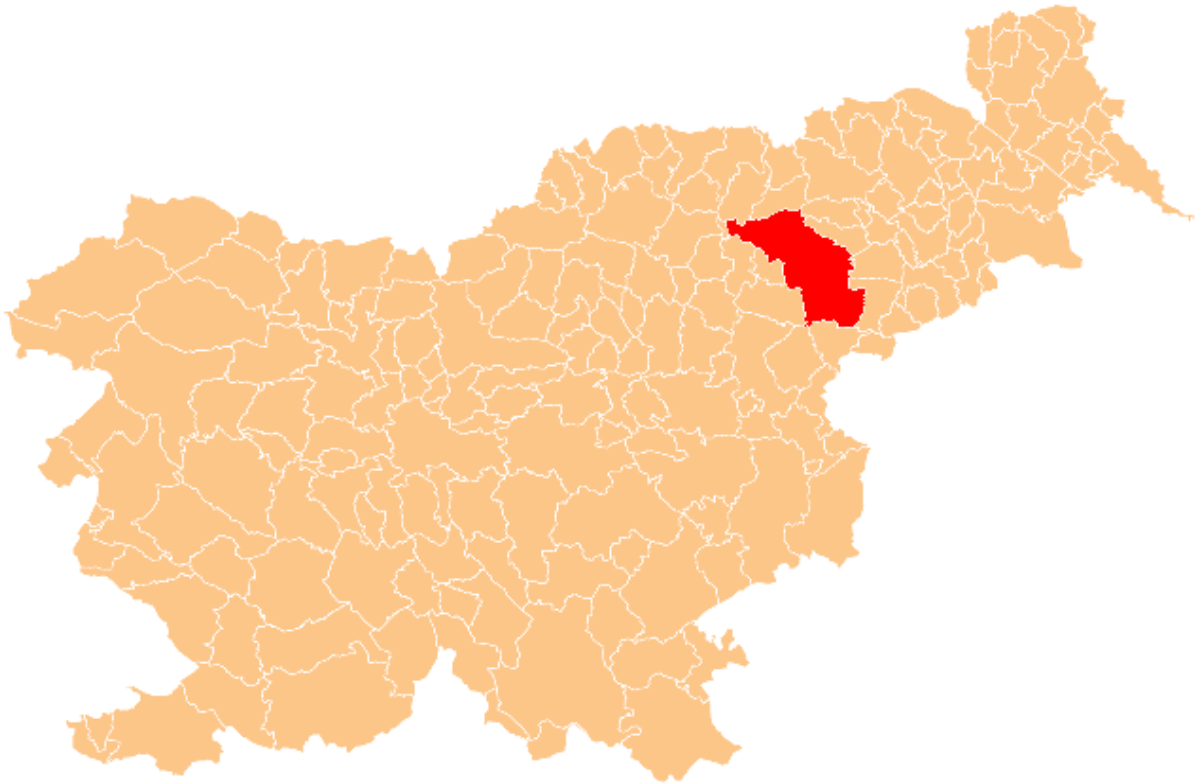
Največja prednost razvojnih možnosti mesta in občine Slovenska Bistrica je ravno ugodna strateška lega. V neposredni bližini poteka vzhodna smer slovenskega avtocestnega križa, v smeri proti Madžarski in Hrvaški.

V občini se nahaja veliko število naravnih, kulturnih in zgodovinskih znamenitosti, ki predstavljajo pomemben del gospodarskih in turističnih možnosti razvoja. Med najpomembnejše sodijo: Bistriški grad, Graslov stolp, Trg svobode z rotovžem, Trg Alfonza Šarha, Ančnikovo gradišče, razvaline gradu Gromberg, Bistriški vintgar in rimski kamnolom.

---

¹⁰ Otarepec, B. (1990). Grb mesta Slovenske Bistrice. V F. Šerbelj (ur.), *Zbornik Občine Slovenska Bistrica II.* (str. 24 – 28). Slovenska Bistrica: Kulturna skupnost Slovenije in Kulturna skupnost občine Slovenska Bistrica.

¹¹ Občina Slovenska Bistrica, SURS, pridobljeno 2. 3. 2022, dostopno na: <https://www.stat.si/obcine/sl/Municip/Index/152>.

Slika 2: Lega Občine Slovenska Bistrica¹²

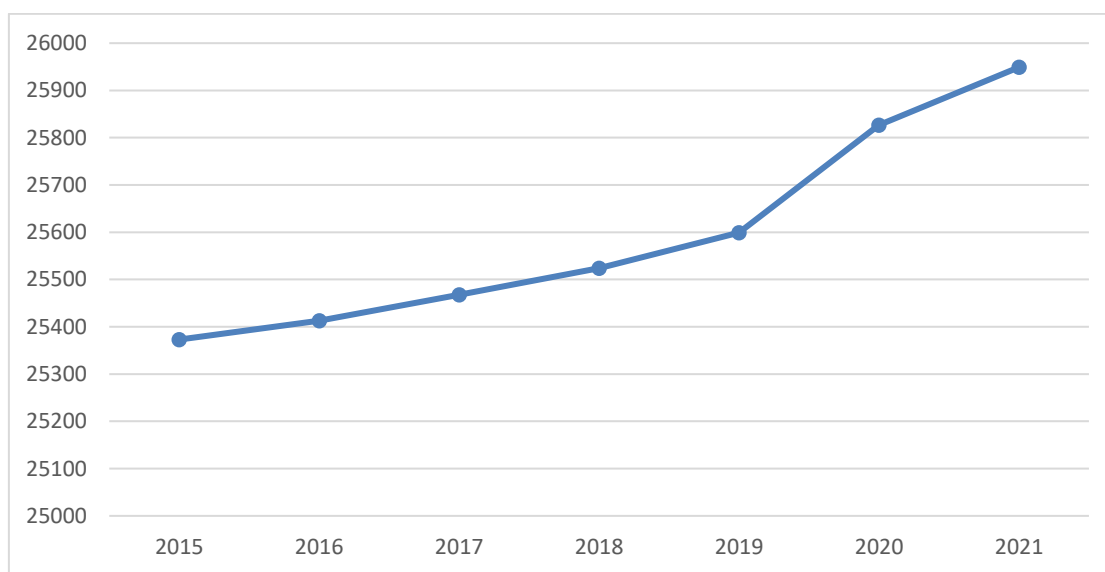
¹² <https://www.kam.si/obcina-slovenska-bistrica/>

2.1 Demografski podatki

Podatki za 1. januar 2021 kažejo, da je imela občina 25.949 prebivalcev, od tega 13.002 moških in 12.947 žensk.

Zbrani podatki kažejo, da število prebivalcev v Občini Slovenska Bistrica počasi, a konstantno narašča. Kljub temu je bil v letu 2020, prvič po letu 2006, zabeležen negativni naravni prirast (-36). (SURS, 2021)

Graf 1: Gibanje števila prebivalstva v Občini Slov. Bistrica med leti 2017 - 2020

Vir: SURS, 2021

Tabela števila rojstev na leto kaže relativno konstantno število rojstev z manjšim odstopanjem v letu 2020, ko je bilo živorojenih otrok na 1.000 prebivalcev 8,8, kar je najmanj v zadnji štirih letih.

Tabela 1: Število rojstev na leto

	2020	2019	2018	2017
Spol – SKUPAJ	228	259	244	258
Dečki	120	144	135	133
Deklice	108	115	109	125
Živorojenih na 1.000 prebivalcev	8,8	10,1	9,5	10,1

Vir: SURS, 2021

V občini delujeta 2 vrtca, ki imata skupaj 14 enot, skupaj vrtec obiskuje 1.124 otrok. V starosti otrok 1-5 let je bilo v šolskem letu 2020/2021 v občini približno 84% vključenih v vrtec, kar je višje od slovenskega povprečja, ki znaša 81%. (SURS, 2020)

Tabela 2: Število otrok po posameznih starostnih skupinah

	2020	2019	2018
0 – 2	728	774	763
3 – 4	523	523	548
5 – 6	563	545	573

Vir: SURS, 2021

Na SURSU so dostopni podatki o številu otrok v gospodinjstvih le za leta 2018, 2015 in 2011. Kot je razvidno iz tabele, so najštevilčnejše družine z enim otrokom. V primerjavi z letom 2015 se je do leta 2018 povečalo število družin z dvema otrokoma. Precej manj je družin s tremi otroki, s štirimi ali več otroki pa jih je bilo leta 2018 le 63.

Tabela 3: Število otrok v gospodinjstvih v občini

	2018	2015	2011
Družine z otroki – SKUPAJ	5.559	5.561	5.477
1 otrok	2.990	3.022	2.992
2 otroka	2.134	2.082	2.058
3 otroci	372	393	375
4+ otrok	63	64	52

Vir: SURS, 2021

Števila družin z otroki, mlajšimi od sedem let, v kateri vsaj en starš ne govori slovensko oz. slovenščina ni materni jezik vsaj enega starša, nismo ugotovili. Največji vrtec v občini, ki ima 11 enot, obiskuje 58 otrok, pri katerih materni jezik vsaj enega starša ni slovenščina.

Statistični podatki kažejo, da med prebivalci delež tujih državljanov v občini znaša 5,7%. Iz tega lahko sklepamo, da večina otrok iz družin, kjer slovenščina ni materni jezik vsaj enega starša, obiskuje vrtec.

2.2 Pravne podlage za podporo na področju predšolske vzgoje na lokalni in državni ravni

Poleg zakonov, načrtov in priporočil, ki se na področju razvoja otrok do sedmega leta starosti uporabljajo na državni ravni, v Občini Slovenska Bistrica veljajo še:

- Odloki o ustanovitvi posameznih vzgojno-izobraževalnih javnih zavodov;
- Pravilnik o prilagajanju šolskih obveznosti, sprejet s strani posameznega javnega zavoda;
- Pravilnik o sprejemu otrok v vrtec v Občini Slovenska Bistrica;
- Sklep o cenah programov Vrtca "Otona Župančiča" Slovenska Bistrica v Občini Slovenska Bistrica;
- Pravilnik o enkratni denarni pomoči ob rojstvu otroka v Občini Slovenska Bistrica;
- Pravilnik o dodeljevanju socialnih pomoči v Občini Slovenska Bistrica (med drugim se lahko krije: nakup šolskih potrebščin in oblačil, plačilo šolskih kosil osnovnošolcem, plačilo letovanj in šole v naravi osnovnošolcem).

3 TRENUTNA SITUACIJA NA PODROČJU DELA Z OTROKI DO 7. LETA STAROSTI

3.1 Pregled programov

Člani LAT so pripravili nabor programov, ki se za otroke in družine z otroki do 7. leta izvajajo na območju občine Slovenska Bistrica, ki smo jih prikazali v spodnji tabeli.

Tabela 4: Pregled programov v Občini Slov. Bistrica

	ZDRAVSTVO	IZOBRAŽEVANJE	SOCIALNO VARSTVO
UNIVERZALNI PROGRAMI (vsi otroci in starši)	<u>ZD</u> <ul style="list-style-type: none"> • Posvetovalnica • Cepljenje otrok • Namenski pregledi otrok pred vstopom v vrtec in šolo • Sistematski pregled 3. in 5. letnih otrok • Sistematski pregledi šolskih otrok • Zobozdravstvena vzgoja • Šola za starše 	<u>VRTEC O. ŽUPANČIČA</u> <ul style="list-style-type: none"> • Mehak prehod iz vrtca v šolo • Predavanja za starše • Sodelovanje s starši • Zgibanka »Prvič v vrtec« • Dan odprtih vrat <u>2. OŠ</u> <ul style="list-style-type: none"> • Mehak prehod iz vrtca v šolo • Preventiva v cestnem prometu 	<u>OBČINA</u> <ul style="list-style-type: none"> • Enkratna denarna pomoč ob rojstvu otroka • Varne točke (Unicef) • Veseli december • Zdravstveno letovanje <u>CSD</u> <ul style="list-style-type: none"> • Medgeneracijsko povezovanje v počitniškem času z

	<ul style="list-style-type: none"> • Obisk patronažne službe ob rojstvu otroka <p><u>CENTER ZA KREPITEV ZDRAVJA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vsebine za predšolske otroke (od 3. leta dalje) • Vsebine za osnovnošolce • Predavanja za starše 	<ul style="list-style-type: none"> • Počitniško varstvo na šoli • Učna pot »Močeradova pot« • Šola za starše • Simbioza giba • Sodelovanje otrok z Domom starejših občanov <p><u>KNJIŽNICA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pravljična doživetja • Ustvarjalne delavnice • Vesele počitnice • Bibliopedagoške urice • Knjižni zakladi malega Lovra • Pravljični vrtljak • Literarni dopoldnevi 	otroci, ter s Centrom za starejše Metulj
SELEKTIVNI (izbrani otroci in starši)	<u>ZD</u> <ul style="list-style-type: none"> • pedopsihiater 	<u>VRTEC O. ŽUPANČIČA</u> <ul style="list-style-type: none"> • Multiplikatorica za pomoč pri vključevanju otrok priseljencev <p><u>2. OŠ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vključevanje priseljencev <p><u>LJUDSKA UNIVERZA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oddelek OŠ za odrasle 	<u>CSD</u> <ul style="list-style-type: none"> • Program »Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin –Laična pomoč družinam« • Enkratna denarna pomoč • Občinska denarna pomoč
NA PODLAGI POTREB (otroci in starši s posebnimi potrebami)	<u>ZD</u> <ul style="list-style-type: none"> • Razvojna ambulanta s centrom za zgodnjo obravnavo otrok 	<u>OŠ MNS</u> <ul style="list-style-type: none"> • Center za svetovanje na področju posebnih potreb <p><u>VRTEC O. ŽUPANČIČA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodatna strokovna pomoč 	

3.2 Opis programov podpore namenjene družinam z otroki do 7. leta starosti

3.2.1 Vzgojno-izobraževalni steber

Cilji predšolske vzgoje spodbujajo najrazličnejše veščine in znanja. To so:

- razumevanje in sprejemanje sebe in drugih,
- sposobnost za dogovarjanje, sodelovanje in upoštevanje različnosti,

- prepoznavanje čustev ter spodbujanje čustvenega doživljanja in izražanja,
- radovednost, raziskovalni duh, domišljija, intuicija in neodvisno mišljenje,
- jezikovni razvoj za učinkovito in ustvarjalno uporabo govora, pozneje pa tudi branje in pisanje,
- doživljanje umetniških del in umetniškega izražanja,
- znanje z različnih področij znanosti in vsakodnevnega življenja,
- telesni in gibalni razvoj,
- samostojnost pri higienskih navadah in skrbi za zdravje.¹³

V zgodnjem obdobju otrokovega življenja, je vrtec tista institucija, ki igra pomembno vlogo pri zasledovanju in implementaciji ciljev predšolske vzgoje. Vrtec ima pomembno vlogo pri razvoju otroka, pridobivanju dragocenih izkušenj ter socializaciji in navezovanju stikov z vrstniki in usvajanju določenih veščin v posameznem razvojnem obdobju. Vključenost v vrtec pozitivno vpliva na vse otroke, še posebej pa na tiste, ki prihajajo iz socialno ranljivih okolji.¹⁴

Razen vrtca, je širše gledano tudi knjižnica lahko institucija, ki pomembno pripomore k razvoju in izkustvenemu učenju otroka, ter s tem izpolnjuje določene cilje predšolske vzgoje. Zgodnji obiski knjižnice so velikega pomena, saj s knjižno vzgojo otroku postopno in njegovi starostni stopnji primerno nudi ustrezno vzgojo ob knjigi za knjigo. Otroka postopno oblikuje v bralca, uporabnika knjige – leposlovne ali poučne, pa tudi v uporabnika drugega knjižničnega gradiva.

Knjižna in knjižnična vzgoja se v praksi prepletata. Pri otrocih od predbralnega obdobja do približno 9. leta starosti je knjižna vzgoja pomembna, zato je otroka potrebno vzgajati ob knjigi za knjigo, ker:

- razvija in bogati govor, skozi govor pa tudi mišljenje in inteligenco;
- ob poslušanju pravljic otrok razvija domišljijo, ki ga spodbuja k različnim oblikam ustvarjalnosti;
- knjiga je otroku vir informacij z različnih področij;
- stik s knjigo prispeva k temu, da otrok lažje obvladuje vsakodnevne probleme in situacije, hkrati pa je na različnih področjih bolj razgledan, kar je dobra popotnica za šolo in življenje;

---

¹³ Zakon o vrtcih, 2005, 4. člen, pridobljeno 25.02.2022, dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4589>

¹⁴ Jager, J. (2015). *Odnos ravnateljcev in strokovnih delavcev vrtcev ter predstavnikov lokalnih skupnosti do izvajanja predšolskih programov za ogrožene otroke*. [Doktorska disertacija, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta]. PeFprints. Pridobljeno 3. 3. 2022, dostopno na: <https://repozitorij.upr.si/IzpisGradiva.php?id=13308&lang=slv&print=>

- z rednimi obiski otroka postopoma navajamo na samostojne obiske splošnoizobraževalne knjižnice;
- knjižničarji ob obisku knjižnice seznanimo vzgojitelje, starše ali otroke, kako postati član knjižnice;
- predstavimo knjižnico in uporabnike seznanjamo s programi in dejavnostmi, ki jih izvajamo za otroke in mladino.¹⁵

I. PROGRAMI ZA OTROKE

Vesele počitnice - izdelovanje unikatnih izdelkov ob pomoči navodil iz pripravljenega materiala.

Bibliopedagoške urice - bralne, pogovorne in predstavitvene urice za skupine otrok vrtcev in osnovnih šol ob spremstvu mentorja.

Knjižni zakladi malega Lovra - pester izbor kvalitetnih knjig v nahrbtniku, ki spodbujajo in bogatijo govorni razvoj otrok.

Pravljični vrtiljak - bralni projekt, ki ponuja predšolskim otrokom izbor in vsebine iz kvalitetnih knjig, ki spodbujajo in bogatijo njihov govorni in socialni razvoj.

Ustvarjalne delavnice – tematske delavnice, kjer si udeleženci izdelajo izdelek in ga odnesejo domov.

Literarni dopoldnevi – druženja z ustvarjalci (pisatelji in ilustratorji knjig za otroke).

Počitniško varstvo - na pobudo sveta staršev je organizirano zadnji teden v juniju in ves mesec julij. Organizirano je za učence prve triade. Varstvo se izvaja od 6.30 do 15.30. Strošek za starše je le prehrana, ostalo plača občina.

Preventiva v cestnem prometu - osveščanje učencev o prometni varnosti skozi različne aktivnosti (varne šolske poti, kolesarski izpit, Teden mobilnosti).

Sodelovanje otrok z Domom starejših občanov – sodelovanje šolskih otrok z Domom pri različnih kulturnih prireditvah in ustvarjalnih dejavnostih.

---

¹⁵ Jamnik, Tilka. (1994). *Knjižna vzgoja otrok od predbralnega obdobja do 9. leta starosti*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Multiplikatorka za pomoč pri vključevanju otrok priseljencev – izvajanje aktivnosti za lažje vključevanje otrok priseljencev v vrtec.

Vključevanje priseljencev – organizirane učne ure slovenskega jezika za učence priseljence, seznanjane z rutino v šoli, priprava individualiziranih programov z možnostjo prilagajanja ocenjevanja in prilagoditvami v razredu.

Dan odprtih vrat – namenjen otrokom, ki že obiskujejo vrtec kot tudi tistim, ki se šele vpisujejo. Otroci iz vrtca pripravijo razstave, preko katerih prikažejo življenje in dogajanje v vrtcu. Obiskovalci imajo tudi možnost ogleda prostorov vrtca in igrišča.

Dodatna strokovna pomoč – vrtec otroke s posebnimi potrebami vključi v program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo. Otrokom v vrtcu individualno strokovno pomoč nudita specialna pedagoginja in logopedinja, ki prihajata k otrokom v oddelek, ne glede na kraj vključenosti (mobilna specialna pedagoginja in logopedinja). Otroci, s specifičnimi primanjkljaji in gibalno ovirani, imajo stalno spremljevalko ves čas vključenosti v vrtec.

II. PROGRAMI ZA OTROKE IN STARŠE

Mehak prehod iz vrtca v šolo – načrtovanje različnih načinov delovanja med ustanovama za lažji prehod otrok v šolo. Dejavnosti se odvijajo čez leto in med drugim zajemajo: sankanje, izdelovanje prazničnih čestitk, delavnice, sprehod po šolskih prostorih, pohod po Močeradovi poti, kulturna prireditev ob koncu šolskega leta. vzgojiteljica in učiteljica ob začetku šolskega leta naredita akcijski načrt za tekoče šolsko leto ter sestanek za starše bodočih prvošolcev. V primeru želje staršev o odložitvi šolanja ali na predlog zdravstvene službe se izvedejo timski sestanki za oceno pripravljenosti otrok za vstop v šolo. Komisijo sestavljajo ravnatelj, šolski zdravnik, svetovalna delavka šole in vrtca ter vzgojiteljica.

Sodelovanje s starši – druženja s starši na ravni enote vrtca, tematske delavnice, predstavitve poklicev in hobijev s strani staršev.

Zgibanka »Prvič v vrtec« – informiranje staršev ob vpisu otroka v vrtec, tudi v albanščini.

Učna gozdna pot »Močeradova pot« - učna gozdna pot skozi gozd Črnc v Slovenski Bistrici. Na voljo sta dve poti: daljša in krajša, kjer se učenci spoznavajo z gozdom in njegovimi prebivalci. Obe poti sta dobro označeni, pohod je enostaven. Med potjo po daljši poti je v desno odcep do jezera, picerije Lovski dom in do velikega močerada. Po petih minutah hoje prispemo

do velikega močerada, picerije z zanimivimi igrali, do jezera pa potrebujemo še dodatnih nekaj minut hoje. Nato se vrnemo nazaj na isto pot in nadaljujemo po krožni Močeradovi poti.

Simbioza giba - Spodbujanje gibanja za učence 1. triade, njihove starše ter stare starše.

Center za svetovanje na področju posebnih potreb – strokovne delavke OŠ Minke Namestnik-Sonje otrokom, staršem in strokovnim delavcem na področju posebnih potreb nudijo svetovanje in informiranje o načinih pomoči za otroke in podporo pri delu z otroki s posebnimi potrebami.

III. PROGRAMI ZA STARŠE

Predavanja za starše in šola za starše – Predavanja za starše iz različnih področji.

Oddelek OŠ za odrasle - namenjen učenju slovenskega jezika za tujke iz Kosova.

3.2.2 Zdravstveni steber

I. PROGRAMI ZA OTROKE

Posvetovalnica – preventivni pregledi pri izbranem pediatru pri 1., 2., 3., 6., 9., 12. in 18. mesecu starosti.

Cepljenje otrok – obvezno cepljenje otrok proti nalezljivim boleznim po programu.

Namenski pregledi otrok pred vstopom v vrtec in šolo – celovit zdravstveni pregled v skladu z zakonodajo.

Sistematski pregledi otrok pri 3. in 5. letu starosti – celovit zdravstveni pregled v skladu z zakonodajo.

Sistematski pregledi šolskih otrok – redni pregledi v 1., 3., 6. in 8. razredu.

Zobozdravstvena vzgoja – skrb za ustno zdravje otrok in mladostnikov. Obsega demonstracijo čiščenja zob s poudarkom na zdravi prehrani, praktičnem izvajanju pravilnega čiščenja zob ter individualni obravnavi v kabinetu.

Vsebine za predšolske otroke – vzgoja za zdravje predšolskih otrok se izvaja v vrtcih od 3. leta dalje. Poudarek na zdravem življenjskem slogu in delu medicinske sestre, z namenom zmanjševanja strahu pred zdravniškim pregledom.

Vsebine za osnovnošolce – vsebujejo teme o zdravem načinu življenja in spodbujajo k zdravim navadam (1. razred: zdrave navade, 2. razred: osebna higiena, 3. razred: zdrav način življenja).

Pedopsihiater – zdravljenje in podpora otrokom ter mladostnikom z duševnimi motnjami.

II. PROGRAMI ZA OTROKE IN STARŠE

Razvojna ambulanta z vključenim centrom za zgodnjo obravnavo otrok – razvojna ambulanta za predšolske otroke z rizičnimi dejavniki. V timu razvojne ambulante sodelujejo pediater, fizioterapevt, delovni terapevt, logoped, psiholog, specialni pedagog in socialni delavec.

III. PROGRAMI ZA STARŠE

Šola za starše – priprava na porod in starševstvo.

Obisk patronažne službe ob rojstvu otroka – zdravstvena nega nosečnice in mamice z novorojenčkom.

Predavanja za starše – različna predavanja v izvedbi Centra za krepitev zdravja (zdrav način življenja otrok in mladostnikov, telesna dejavnost, duševno zdravje, prekomerna raba elektronskih naprav).

3.2.3 Socialni steber

I. PROGRAMI ZA OTROKE

Zdravstveno letovanje – letovanje otrok iz socialno šibkih družin v VIRC Poreč, ki ga v določenem deležu sofinancira Občina Slovenska Bistrica.

Varne točke (UNICEF) – različni javni prostori (knjižnice, lekarne, cvetličarne, trgovine, mladinski centri, itd.), kjer lahko usposobljeni ljudje otrokom nudijo trenutno zaščito, pomoč ali nasvet v stiski. V Občini Slovenska Bistrica je 13 varnih točk. Varne točke so označene z modro nalepko, smejoči se hišici, ki je nameščena ob vhodu.

Veseli december - božično-novoletna obdaritev otrok v vrtcih na območju občine. Vsebino darila izberejo zavodi sami (knjige, plišasta igračka, predstava, sladka pozornost).

II. PROGRAMI ZA OTROKE IN STARŠE

Program »Socialno vključevanje posebej ranljivih skupin« - Laična pomoč družinam – svetovalno delo na socialnem, pedagoškem področju, nudenje opore in pomoči celotni družini, še posebej pa otrokom in mladostnikom in s tem preprečevanje socialne izključenosti. Družine so vključene v program in istočasno obravnavane v okviru socialnovarstvene storitve – Pomoč družini za dom. Program z dvema javnima delavkama financira Občina Slovenska Bistrica, prav tako pa so pri izvajanju programa v pomoč prostovoljci.

III. PROGRAMI ZA STARŠE

Enkratna denarna pomoč ob rojstvu otroka – denarna pomoč ob rojstvu otroka za državljane RS s stalnim prebivališčem na območju Občine Slovenska Bistrica.

4 ANALIZA ANKETNIH VPRAŠALNIKOV

LAT je pripravil vprašalnik za občane, ki služi kot jedro situacijske analize in usmeritev za pripravo ukrepov v prihodnosti. Vprašalnik je bil pripravljen v spletnem orodju 1ka.is, ki so ga člani LAT posredovali staršem otrok vključenih v njihove institucije. Anketa je bila aktivna v obdobju od 25. 5. 2021 do 20. 6. 2021. Ustrezno izpolnjenih je bilo 312 vnosov, od tega 104 delno in 208 v celoti.

V strukturi anketiranih prednjačijo ženske, saj so na anketo v 93% odgovarjale ženske. Kot je razvidno iz tabele, je razmerje med anketiranimi, ki živijo v mestu ali podeželju, podobno. Takšno razmerje med anketiranimi je ugodno, saj smo tako enakovredno uspeli zajeti obe skupini, ki pa se lahko soočata s precej drugačnimi težavami. Nekoliko več, 56% anketiranih živi na podeželju, 44% pa v mestu.

Tabela 5: Razdelitev anketiranih glede na spol in prebivališče

ŽENSKI SPOL	MOŠKI SPOL	PREBIVALIŠČE V MESTU	PREBIVALIŠČE NA PODEŽELJU
93%	7%	44%	56%

Najvišji odstotek anketiranih predstavljajo občani v starosti med 31 in 40 let, ki ji sledi skupina 20-25 let.

Graf 2: Starostna razdelitev mladih

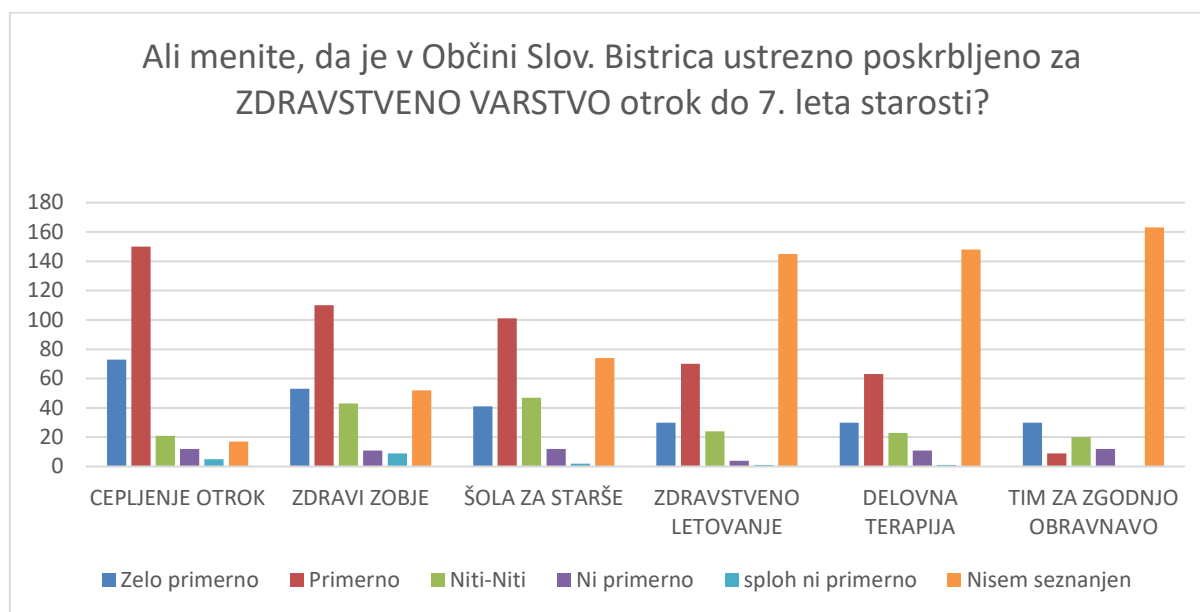
Na vprašanje »Ali je vaš otrok vključen v vrtec« je kar 87% vprašanih odgovorilo z DA. To pritrjuje ugotovitvam Statističnega urada, da je bila v šolskem letu 2020/2021 v Občini Slovenska Bistrica vključenost otrok v vrtece visoka, celo nad državnim povprečjem, ki znaša 81% . V šolskem letu 2020/2021 so vsi otroci vpisani v vrtec, dobili mesto.

Med najpogostejšimi razlogi, da otroci niso vključeni v vrtec, so občani navedli naslednje:

- koriščenje privatnega varstva,
- otrok je premajhen,
- otrok je že v OŠ.

Iz odgovorov na vprašanje »Ali menite, da je v Občini Slov. Bistrica ustrezno poskrbljeno za zdravstveno varstvo otrok do 7.leta starosti?« je razvidno, da je večina programov zdravstvenega varstva po mnenju anketiranih zelo primerno ali primerno urejenih. Rezultati kažejo, da anketirani slabše poznajo nekatere programe, ki so namenjeni specifičnim skupinam (bodoči starši, otroci s posebnimi potrebami, socialno šibke družine).

Graf 3: Zadovoljstvo občanov s programi zdravstvenega varstva za otroke do 7. leta starosti

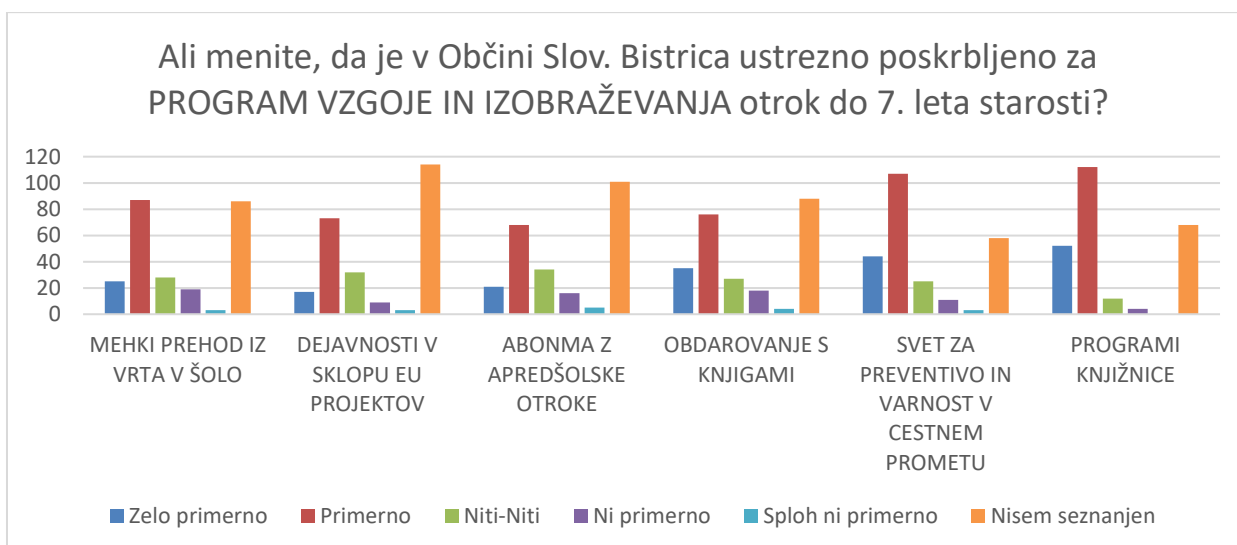

Med največjimi izzivi na področju zdravstvenega varstva so anketirani izpostavili:

- pomanjkanje parkirišč pred Zdravstvenim domom Slovenska Bistrica,
- pomanjkanje pediatrov in dežurnega pediatra,
- logopedska ordinacija,
- preventiva na področju zobozdravstva.

Kot je razvidno iz grafa 4, je po mnenju anketiranih ustrezno poskrbljeno za programe s področja vzgoje in izobraževanja. dodatnega izobraževalnega programa. Kljub temu je kar nekaj programov, ki so slabše poznani in bi bilo smiselno razmisliti o boljši promociji oz. obveščanju.

Graf 4: Zadovoljstvo občanov s programi vzgoje in izobraževanja za otroke do 7. leta starosti

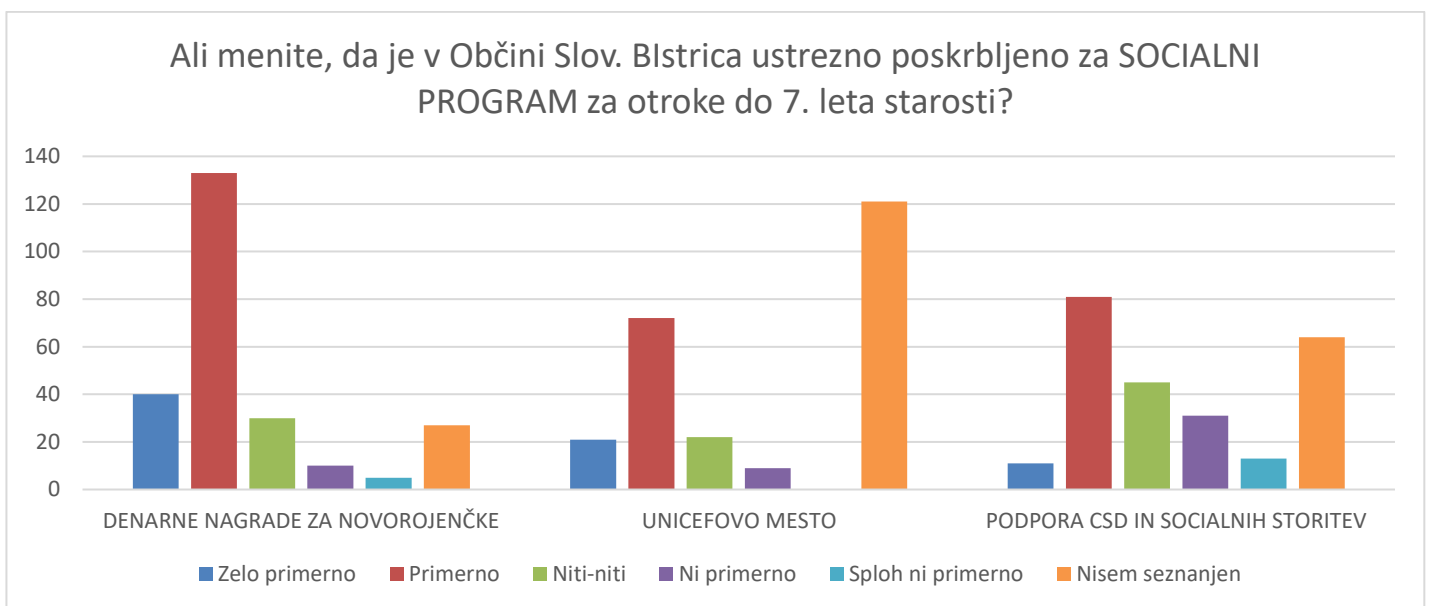

Med največjimi izzivi na področju programov vzgoje in izobraževanja so anketirani izpostavili:

- (brezplačne) jezikovne delavnice/tečaje,
- brezplačne športne aktivnosti,
- več promocije oz. informiranja o obstoječih dejavnostih.

Tudi na področju socialnega varstva večina anketiranih ocenjuje, da je v občini ustrezno poskrbljeno za socialni program, kar je razvidno iz grafa 5. Prav tako pa je kar nekaj programov, s katerimi anketirani niso seznanjeni (Unicefovo mesto, socialne storitve).

Graf 5: Zadovoljstvo občanov s programi socialnega varstva za otroke do 7. leta starosti

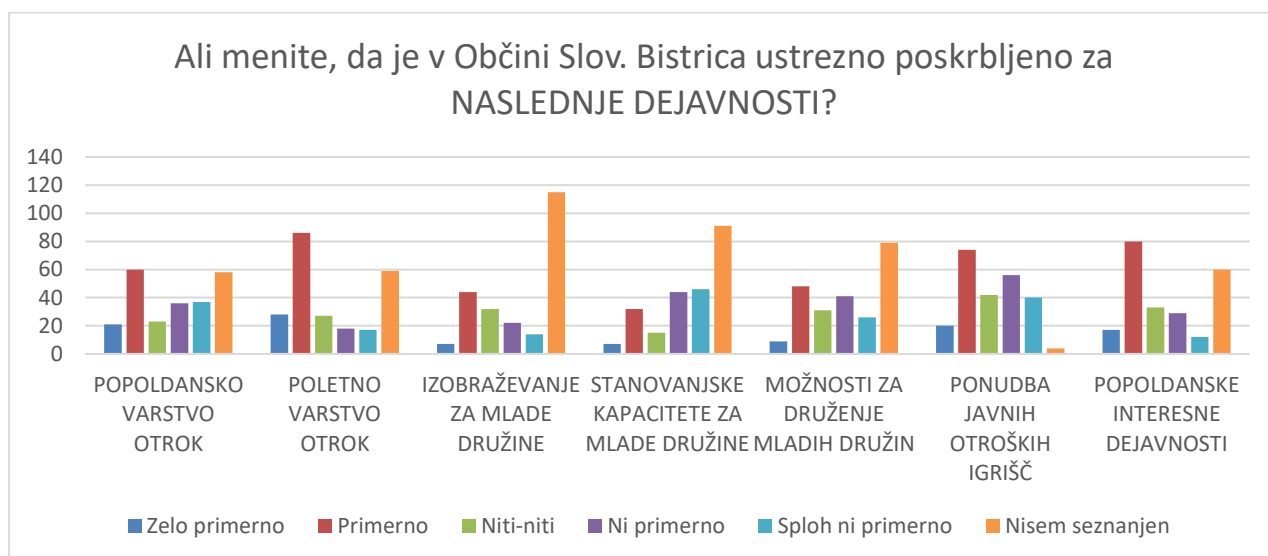

Med največjimi izzivi na področju socialnega varstva so anketirani izpostavili:

- sofinanciranje nabave adaptiranega mleka,
- previsoke cene vrtca,
- višji otroški dodatek,
- asimilacija priseljencev.

Anketirane smo povprašali tudi, kako ocenjujejo, da je v občini poskrbljeno za druge programe in dejavnosti (graf 6). Večina navedenih programov s področja raznih dejavnosti se anketiranim zdi primerno urejenih. Med navedenimi dejavnostmi, ki izstopajo po številu glasov v kategoriji *ni primerno*, so predvsem popoldansko varstvo otrok, stanovanjske kapacitete in ponudba javnih otroških igrišč.

Graf 6: Zadovoljstvo občanov z drugimi dejavnostmi za otroke do 7. leta starosti

Med največjimi izzivi na področju *drugo* so anketirani izpostavili:

- več javnih igrišč in igral,
- več urejenih kolesarskih stez,
- brezplačne popoldanske dejavnosti,
- več stanovanj za mlade družine,
- dejavnosti za otroke med počitnicami,
- več dejavnosti za otroke na podeželju, ne samo v centru,
- medgeneracijski projekti,
- popoldansko varstvo.

Večino anketiranih k obisku posamezne institucije pritegnejo kvaliteten program in primeren urnik, ugodna cena, pozitivne izkušnje ostalih obiskovalcev, ustrezen odnos zaposlenih, lastni interes ter dovolj dobra predstavitev programov in obveščanje o le-teh.

Največje omejevalne dejavnike za obisk institucij predstavljajo pomanjkanje časa, nepoznavanje in neobveščeno o dogajanju, previsoka cena, premajhna in nezanimiva ponudba, pogosto pa tudi prevelika oddaljenost, saj se večina dejavnosti izvaja v mestu, kar je lahko ovira za tiste, ki živijo na podeželju.

Po mnenju anketiranih bi življenje mladih družin v občini izboljšale večje možnosti zaposlitve v domačem kraju, več otroških igrišč, več in predvsem bolj dostopna stanovanja za mlade družine, izboljšanje prometne infrastrukture – kolesarske in pešpoti, počitniško varstvo ter nižje cene vrta.

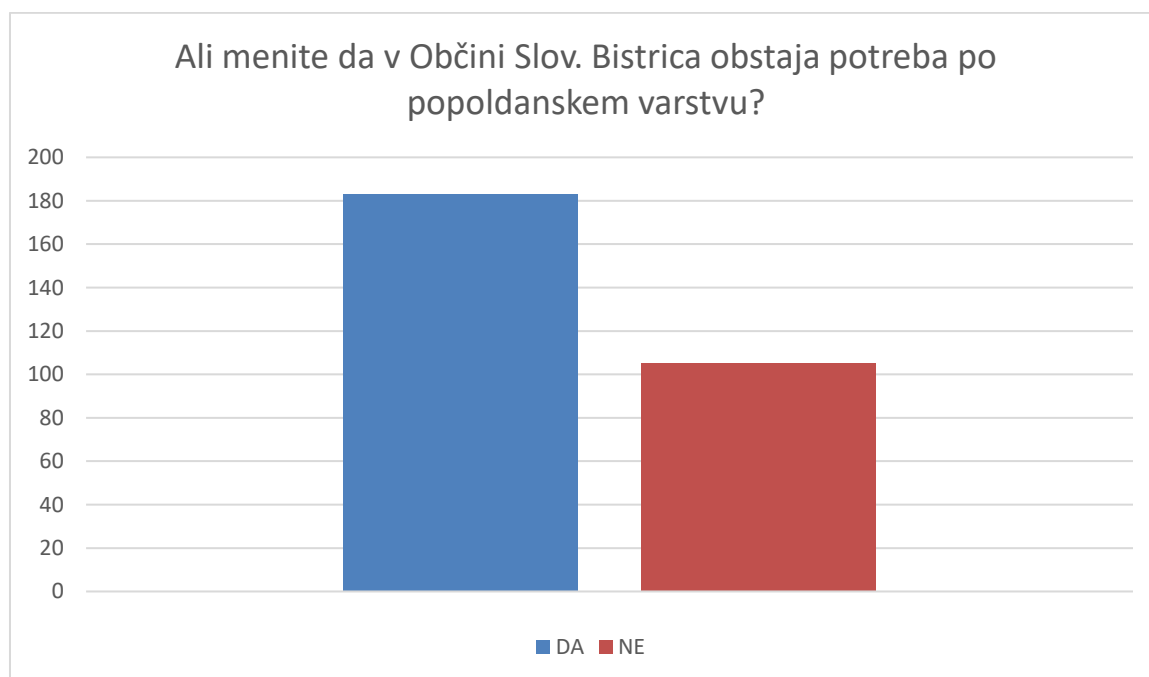
Za zviševanje kakovosti družinskega življenja anketirani uporabljajo številne storitve v drugih občinah. Med najbolj pogosto navedenimi so pokrito kopališče, gledališče, zobozdravstvene storitve, živalski vrt, igrišča, mestni park in poletne delavnice za otroke.

4.1 Analiza dodatne ankete

Na podlagi rezultatov, dobljenih z izvedbo prve ankete, smo izluščili najbolj izpostavljene teme in o njih ponovno povprašali starše s pomočjo dodatne ankete, ki smo jo izvedli med straši otrok iz vrtca in 1. razreda osnovne šole. Na anketo je odgovorilo 288 staršev.

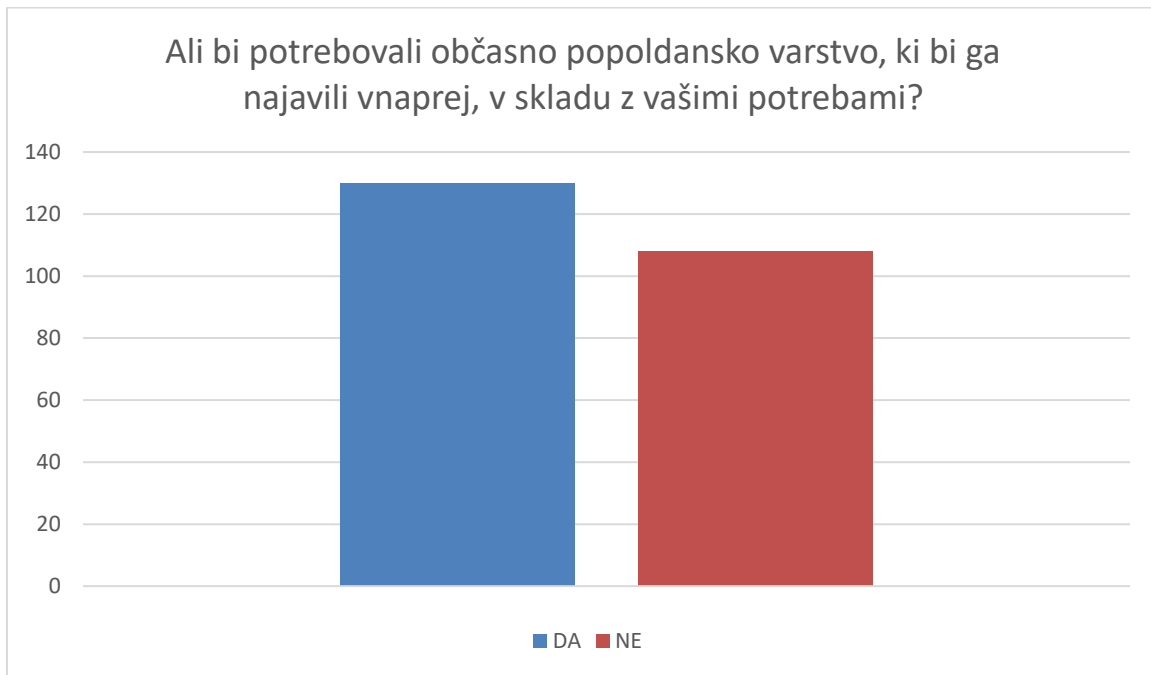
Več kot polovica anketiranih je izrazila potrebo po popoldanskem varstvu. Kot razloge so navedli popoldansko oz. izmensko zaposlitev. Izražena je bila tudi potreba po počitniškem varstvu v različnih oblikah srečanj kot so igralne, ustvarjalne in bralne urice.

Graf 7: Potreba po popoldanskem varstvu v Občini

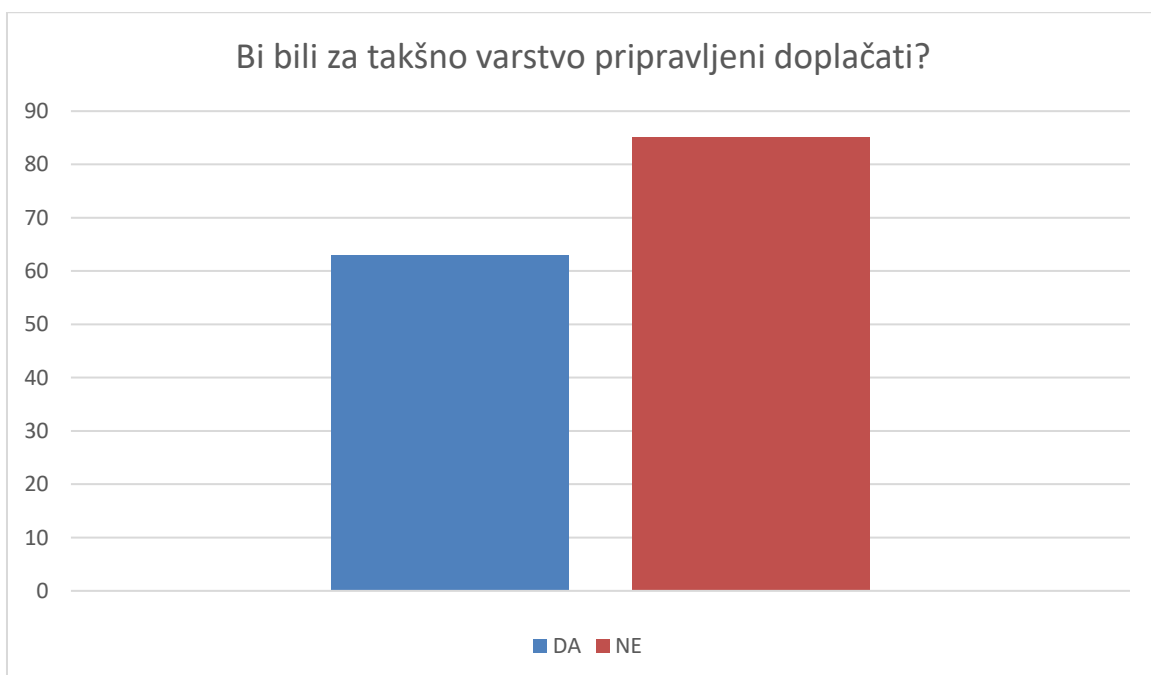
Občasno popoldansko varstvo, ki bi ga vnaprej najavili, bi potrebovala več kot polovica anketiranih staršev, v obliki delavnic, animacij in v obliki popoldanskega vrtca.

Graf 8: Potreba po vnaprej najavljenem popoldanskem varstvu

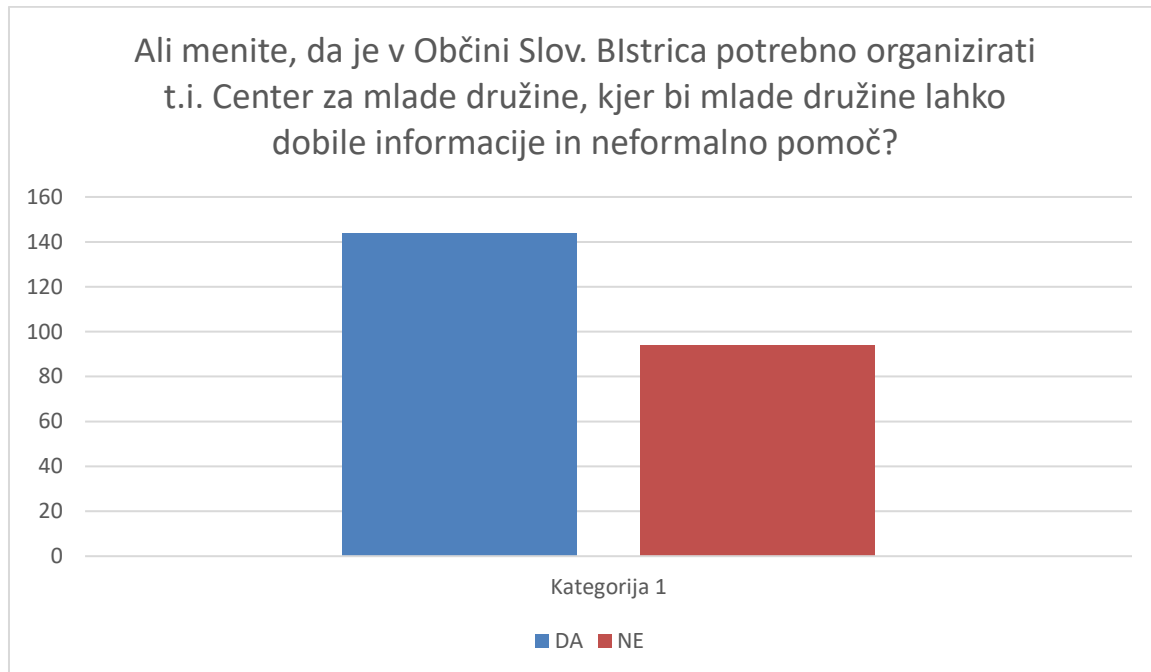
Manj kot polovica anketiranih (42,6 %) je za takšne storitve tudi pripravljena plačati.

Graf 9: Pripravljenost občanov za doplačilo popoldanskega varstva

Po mnenju kar 60,5% anketiranih staršev bi bilo v Občini Slovenska Bistrica potrebno organizirati Center za mlade družine, kjer bi lahko pridobivali različne informacije in neformalno pomoč.

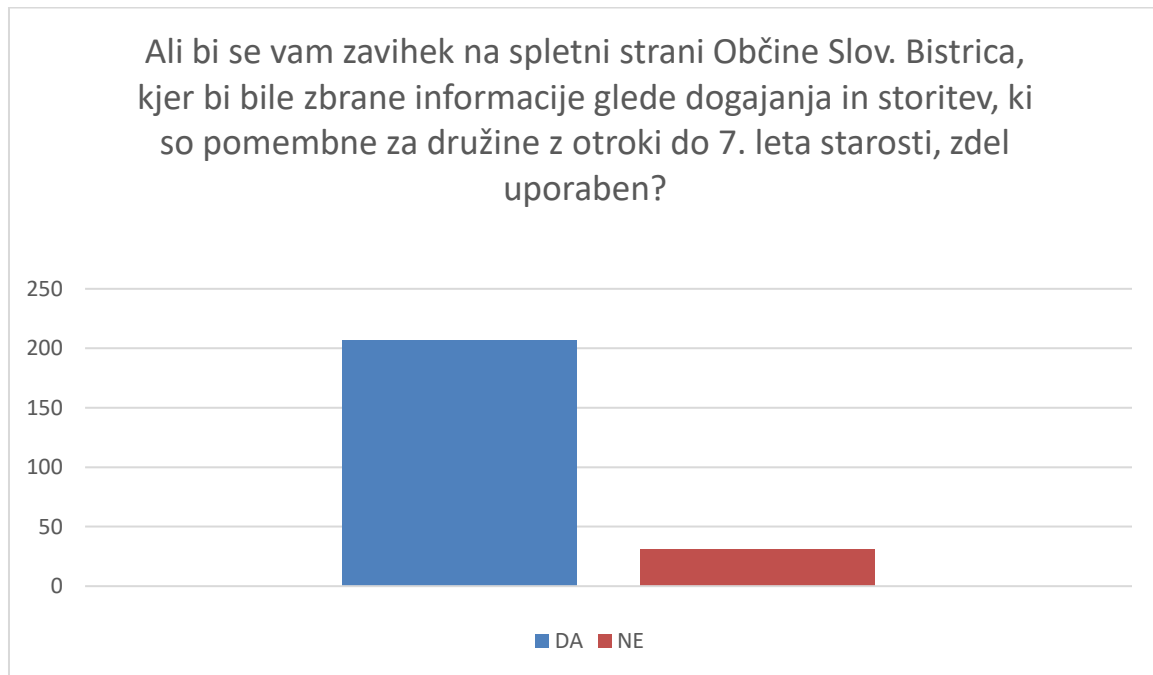
Graf 10: Potreba po Centru za mlade družine

V nadaljevanju smo anketirane povprašali, v kakšni obliki si predstavljajo tak center in ali bi ga bili pripravljeni obiskovati. Pridobljeni odgovori so bili zelo različni. Nekateri predlagajo center v digitalni obliki kot spletno stran, na kateri bi lahko pridobivali različne informacije ali kot klicni center za pomoč družinam. Predlog je bil podan tudi, da naj bi bil to prostor za druženje, izmenjavo informacij za igro otrok

Večina (87%) anketiranih staršev meni, da bi bilo uporabno urediti informacijski zavihek na spletni strani Občine, kjer bi bile zbrane informacije glede dogajanja, storitev, ki so pomembne za družine z otroki do 7. leta starosti. Kot razloge navajajo boljšo informiranost, da bi bile vse informacije zbrane na enem mestu, predvsem pa da »novopečeni starši potrebujejo veliko novih informacij.

Graf 11: Potreba po informacijskem zavihku na spletni strani Občine

S strani staršev je bilo navedenih tudi nekaj dodatnih predlogov za izboljšanje kvalitete življenja za družine z otroki do 7. leta starosti v Občini in sicer: več krožkov za družine, popoldanske delavnice, kolesarske poti, igrala, gibalne aktivnosti čez poletje, ureditev pločnikov, varstvo otrok poleti in doživljajsko igrišče.

5 SODELOVANJE IN MREŽENJE

Rezultati ankete kažejo tudi, da večina staršev informacije glede dogajanja in programov v občini pridobiva preko spleta, družbenih omrežij, lokalnega spletnega portala (bistrican.si), lokalnih glasil, oglasnih desk v različnih zavodih in znancev. Med kanali, po katerih bi anketirani želeli pridobiti več informacij, so bili navedeni splet, družbena omrežja in pošta.

Kaže se slaba obveščenost staršev glede posameznih programov. Na področju informiranja vlada razdrobljenost novic med ponudniki storitev, s čimer se zmanjša verjetnost, da ustrezne informacije dosežejo ciljno publiko. Občina vsake tri mesece izda lokalno glasilo Informator, v katerem občane obvešča o pomembnem dogajanju v občini.

Na srečanjih LAT-a smo ugotovili, da zavodi izvajajo sorodne dejavnosti, vendar tega do te iniciative niso vedeli. Med posameznimi zavodi in institucijami ni posebne koordinacije in dogovarjanja glede deljenja informacij in morebitne koordinacije dogodkov, da se ti ne bi prekrivali. To je pokazatelj, da tudi družine ne vedo, kaj se v občini dogaja, če to ni v okviru zavoda, v katerega je vključen njihov otrok. Iz tega se opaža, da manjka informacijski center oziroma točka, kjer bi lahko zainteresirani pridobili različne informacije z vseh javnih zavodov.

6 ZAKLJUČKI IN UGOTOVITVE

V Občini Slovenska Bistrica je trenutno za družine do 7. leta starosti na voljo največ univerzalnih programov s področja izobraževanja, najmanj pa s področja socialnega varstva.

Analiza odgovorov ankete kaže, da primanjkuje programov s področja zdravstva. Sodelujoči v anketi so izpostavili, da bi si želeli imeti več zobozdravnikov ter predvsem več pediatrov vključno z dežurnim pediatrom.

Iz analize je moč razbrati tudi omejeno ponudbo programov, ki se določajo na podlagi potreb – to so predvsem programi za otroke s posebnimi potrebami in ostale ranljive skupine. Na tem področju je bil predvsem izpostavljen manko logopedov ter nizko število delovnih terapevtk, kar povečuje čakalne dobe za obravnavo. Pomanjkanje pediatrov in dolge čakalne vrste za obravnavo pri logopedu pa se izkazujejo kot problem ne samo na lokalni, ampak tudi na državni ravni.

Na področju vzgoje in izobraževanja si starši želijo organizirano popoldansko varstvo ter varstvo v času šolskih počitnic. Prav tako bi si želeli več brezplačnih aktivnosti (športne aktivnosti, tuji jeziki) ter predvsem boljše informiranje o obstoječih programih in aktivnostih, ki so na voljo v občini.

Na področju socialnega varstva so anketirani izpostavili željo po možnosti sofinanciranja nabave adaptiranega mleka ter več jasnosti o ugodnostih, ki obstajajo ter postopku za pridobitev le-teh.

Na srečanjih LAT je bilo med drugim izpostavljeno, da je ponudba knjižnice in vrtca v Občini dobro odmevna oz. prepoznavna, vendar pa v knjižnici opažajo, da se seznanjenost s ponudbo in obiski otrok razgubijo s prehodom v osnovno šolo, saj je posameznik preveč prepuščen sam sebi in svoji iznajdljivosti.

7 VIRI IN LITERATURA

Anketa Eko dežela: Občani izbrali najboljše občine. Pridobljeno 20. 12. 2021, dostopno na:

<https://www.lupa-portal.si/eko-obcine/anketa-eko-dezela-obcani-izbrali-najboljse-obcine/>

Calderon, R., Edelmann, D. in Simoni, H. (2016): Iniciativa PRIMOKIZ: priročnik. Razvoj strategije za celostno podporo družinam z otroki do 7. leta starosti. Zurich: Jacobs Foundation,.

Ionesco, M., Trikic, Z., Pinto, L., M. (2019): V smeri integracije na področju zgodnjega otroštva – gradnja temeljev. Ljubljana Pedagoški inštitut.

https://www.korakzakovom.si/storage/app/files/toolkit_SL_%20za%20splet%20-%20poslano%2022May2019.pdf.

Jager, J. (2015). *Odnos ravnateljev in strokovnih delavcev vrtcev ter predstavnikov lokalnih skupnosti do izvajanja predšolskih programov za ogrožene otroke*. [Doktorska disertacija, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta]. PeFprints. Pridobljeno 3. 3. 2022, dostopno na:

<https://repozitorij.upr.si/IzpisGradiva.php?id=13308&lang=slv&print=>

Jamnik, Tilka. (1994). *Knjižna vzgoja otrok od predbralnega obdobja do 9. leta starosti*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Otorepec, B. (1990). Grb mesta Slovenske Bistrice. V F. Šerbelj (ur.), *Zbornik Občine Slovenska Bistrica II*. (str. 24 – 28). Slovenska Bistrica: Kulturna skupnost Slovenije in Kulturna skupnost občine Slovenska Bistrica.

Statistični urad Republike Slovenije [SURS]. (2020) Število živorojenih, občine, Slovenija, letno [Podatkovni portal SI-STAT]. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 2. 3. 2022, dostopno na <http://pxweb.stat.si/>

Statistični urad Republike Slovenije [SURS]. (2021) Družine z otroki po številu otrok, občine Slovenija, večletno [Podatkovni portal SI-STAT]. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 2. 3. 2022, dostopno na <http://pxweb.stat.si/>

Statistični urad Republike Slovenije [SURS]. (2021) Prebivalstvo po starosti, občine, Slovenija, polletno [Podatkovni portal SI-STAT]. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 2. 3. 2022, dostopno na <http://pxweb.stat.si/>

Zakon o vrtcih (ZVrt – UPB2). *Uradni list RS*, (100/5). Pridobljeno 25. 2. 2022, dostopno <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4589>